

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

70. An quæ hucusque dicta sunt de beneficiis, locum etiam habeant in pensionibus, puta Clericalibus, quæ Clerico ex fructibus beneficii assignantur ad instar beneficii, seu loco beneficii &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

aliqua causa, quod omnes admittunt; nimirum posse per consuetudinem induci, ut quis plura habeat, quorum singula vel plura sufficiunt ad honestam sustentationem, etiam desumendo sufficientiam ab ipsa persona provisi, ubi adest iusta causa. Vide Pirh. l. c. n. 142.

Quaestio 68. An, & quando, procedente etiam secunda sententia de pluralitate beneficiorum, sufficientium ad congruam sustentationem non illicita, saltem iure natura, adhuc tamen eorum coacervatio, seu nimia multitudo sit illicita, etiam iure natura?

Respondeo ad primum: Beneficiorum etiam omnino simplicium (intellige, dum singula vel eorum plura sufficiunt ad honestam sustentationem) coacervatio & exorbitans distributio uni personae tali juri naturali repugnans damnatur. Hurr. l. c. n. 36. tam juxta D. Thom. quam Cajet. II, citr. quia oritur ex avaritia, & cupiditate, & appetitu lautiùs vivendi, & ambitione majoris dignitatis, ut videre est ex verbis Trid. sess. 24. c. 17. ex quibus etiam constat, Concilium manifestè loqui etiam de his beneficiis omnino simplicibus. Et hac coacervatio generat scandalum in Ecclesia; quare semper, nisi subit ratio evacuens hanc ceterasque malitias, perseverat illicita. Hurr. l. c. Idem, nimirum, quòd nimia istorum beneficiorum multitudo prohibita sit jure naturali & canonico, sentiunt Jo. Andr. in c. dudum. de Elect. Benedictus Capra. iv. de reg. & fallent. reg. 90. n. 135. Hojed. p. 1. c. 21. n. 1. quos citat Hurr. n. 37.

2. Respondeo ad secundum: Quanta autem esse debeat pluralitas, ut in coacervationem talem illicitam declinet, quantum quoad forum conscientiae, prudentum iudicio; quantum verò ad forum externum, iudicis arbitrio, relinquendum. Hurr. n. 40. citans pro hoc Hojed. citr. c. 21. n. 14. & 15. Illud, quod tradi ab Azor p. 2. l. 6. c. 12. q. 8. ait Hurr. subresol. 4. n. 5. immodicam beneficiorum multitudinem, ut peccetur per hoc contra jus naturae, censeri, si deatur ultra decem; secus si infra decem ultra congruam; & ideo peccare Papam dando uni decem, quorum quodlibet sufficiens est ad sustentationem beneficiati, id, inquam, displicere ait Filiuc. to. 3. tr. 41. c. 7. n. 40. & meritò. Verum id non tradit Azor *ibidem*, sed solum dicit, in hoc convenire omnes, decem beneficiorum multitudinem immodicam esse, eò quòd, dum leges & jura loquuntur de tempore vel numero, multum & longum consueverunt appellare decennium. Quinimò Azor ipse de suo ibi dicit, nullam æquitatem postulare, ut quis decem vel octo simul beneficia possideat; quòd verò tradit Hojed. l. c. n. 13. tunc demum dictam multitudinem simplicium fore contra jus naturae, quando ea tanta est, ut sufficere possit ad sustentationem duorum vel trium; meritò displicet Hurr. *loc. cit.* subresol. 13. n. 4. & seq. tanquam nimium contringens, & ut ait, sanguinem conscientiarum emungens, dum tuti esse non possent in conscientia, qui possident plura, etiam pingua, beneficia, quorum etiam quodlibet est sufficiens ad clericos honestè sustentandos; proindeq; miser esset status clericorum literatorum, nobilium, principum, quibus Papa plura talia concedit simplicia, & quibus talia dari concedit Extrav. execrabilia, & c. de

multa. Unde etiam si incompatibilitas illa & pluralitas hac nimia beneficiorum est desumenda in ordine ad congruam sustentationem, non est attendenda congrua seu sufficientia eorum, qui alias talia beneficia habere possunt, & ex iis sustentari congruè; sed congrua sustentatio personae provisa illis pluribus beneficiis, num eà ratione suarum qualitatum egeat tot beneficiis ad sui congruam sustentationem; etsi de cetero quolibet eorum posset clericus inferioris fortis sustentari. Hurr. subresol. illa 13. n. 7.

Quaestio 69. An, si quis habeat duo beneficia, quorum quodlibet de se non est sufficiens, & postea contingat eorum unum fieri sufficiens, possit illa adhuc simul retinere, stante decreto Tridentini?

Respondeo Garc. p. 11. c. 5. n. 319. videri dicendum, quòd non possit ea retinere; sed debet unum ex iis dimittere ad tradita in simili per Hojed. p. 1. c. 13. n. 57.

Quaestio 70. An, quae hucusque dicta sunt de beneficiis, locum etiam habeant in pensionibus (puta Clericalibus) quae nimirum Clerico, ut commodius sustentari possit, ex fructibus beneficii assignantur ad instar beneficii, seu loco beneficii, ut Garc. p. 1. c. 5. n. 170. Hurr. de resid. l. 6. retol. 6. subresolut. 11. n. 7.

Respondeo affirmativè: Hurr. l. c. n. 54. ubi, quòd de pluralitate pensionum eodem modo loquendum, ac de pluralitate beneficiorum simplicium nullam requirentium residentiam: unde ait conformiter suis principiis, sicut jure naturae licita est pluralitas beneficiorum, sic etiam pluralitas pensionum; & sicut dictum de nimia coacervatione beneficiorum, sic etiam de nimia coacervatione pensionum dicendum, sive hac contententur inter se, sive cum aliis quibuscunque beneficiis. Ac denique sicut pluralitas beneficiorum simplicium, quando congruam excedunt, jure positivo humano est reprobara; ita etiam pluralitas pensionum. Tamen si autem Azor p. 2. l. 8. c. 12. q. 7. dicat, non esse ex omni parte parem rationem de pensionibus, quae est de beneficiis; cum quaedam sint beneficia, quae jura & canones incompatibilia vocant, in illis verò nullae pensiones jure communi incompatibiles dicuntur; addit tamen, quòd sicut repugnat juri naturae, habere plura beneficia, dum unum sufficiens; ita quoque eidem juri naturae repugnare, unum simul habere plures pensiones, dum earum una sufficit ejus vitae commodè sustentanda: & sicut uni possunt assignari plura beneficia, ita etiam plures pensiones, nisi una, vel etiam plures ex illis de se sufficientes essent ob ejus merita in Ecclesiam, nobilitatem, literaturam, & c. Idem tenent Hojed. de incomp. p. 1. c. 21. n. 12. Vasq. opusc. de benef. c. 2. §. 3. dub. 11. citati ab Hurr. ubi supra n. 1. de cetero ait Azor l. c. q. 6. non esse interdictum jure communi, ut cum beneficio pensionem obtineat beneficiatus; sicut jure communi vetitum beneficiario, ne cum uno beneficio simul alterum habeat. Idem tradit quoad hoc Garc. p. 11. c. 5. n. 304. nimirum illud Concilii decretum sess. 24. c. 17. non

habere locum in pensionibus, prout habet declaratio S. Congreg. quã ea respondit Archiepiscopo Hispal. interroganti super hoc, quam recitat idem Garc. l. c. n. 310. addit etiam, rationem, quã potuit ad sic respondendum movere S. Congregationem, esse; quod, licet pensiones hodieum succedant loco beneficii, tamen non sunt tituli beneficiales; Concilium autem videatur habuisse respectum ad pluralitatem titularum beneficalium, ut colligitur ex illis illius verbis: *quando unus plurimum occupat officia Clericorum: & neminem oportere in duabus Ecclesiis conscribi; & quod majus odium sit, habere plura beneficia, quã plures pensiones; dum unus de jure potest habere unum beneficium valens mille ducatos, non possit tamen habere decem beneficia, quorum quodlibet valet centum ducatos; at in pensione nihil referat, an habeat unam pensionem mille, an centum pensiones decem ducatorum: & quod pensiones alias non sint incompatibiles cum beneficiis tradit post eundem Azor p. 2. l. 6. c. 10. q. 8. Gonz. gl. 5. §. 5. n. 14. etiam expressè addens, plures pensiones non inducere incompatibilitatem aliquam cum beneficiis, ac pro hoc citans Capram. reg. 90. n. 90. Hojed. p. 2. c. 7. n. 1. Gigas de pension. q. 4. &c. quod tamen juxta Azor ejusque sequaces intelligendum videtur, ubi ista pluralitas pensionum unã cum beneficiis non excedat congruam sustentationem, adeoque verita non est jure natura. Unde etiam Gigas de pension. q. 32. Mandof. de signat. gratia rit. de dispens. benef. sub eodem tecto. Hojed. p. 1. c. 20. n. 18. & alii apud Garc. n. 315. tenent, quod pensio non faciat incompatibilitatem sub eodem tecto. Cujus tamen contrarium sentit Rebuff. in pr. rit. de dispensatione ratione ætatis apud Garc. n. 316. nempe pensionem esse incompatibilem, & non posse haberi sine dispensatione cum alia, vel cum alio beneficio in eadem Ecclesia, eod quod id suadeat consuetudo, & quod Papa concedat pensionem loco beneficii. Idem quoad hoc cum Rebuff. sentit Garc. n. 317. dum ait: sic habere stylum Curie, & apparet ex clausula in pensionibus pro palatinis apponi solita: etiam sub eodem tecto: & quod quando impetrans beneficium narrat habere se pensionem super fructibus certi beneficii, addatur: non tamen in eadem Ecclesia contentis.*

Quæstio 71. Quodnam dicatur beneficium sufficiens ad congruam sustentationem?

I. Respondeo primò: Vix certi quid in specie hac de re statui posse, propter nimiam circumstantiarum, quã occurrere possunt, varietatem. Vide tamen, quid de hoc dixerit Nav. de orat. miscell. 16. n. 7. Paris. paulò post citand. à n. 147. Unde

Respondeo secundò in genere: congruam hanc taxari ex hominum prudentum judicio & æstimatione; quare cum nullus in hoc prudentior summo legislatore & pastore animarum nostrarum ad ipsius prudentem dispensationem, ut ad regulam primam visibilem reducenda est justificatio pluralitatis beneficiorum in eadem persona ad illam requisitorum. Hurt. ad l. c. resol. 6. §. 6. n. 32. Sic Castrop. d. 6. p. 3. §. 6. n. 14. Paris. l. 5. q. 6. n. 131. cum Nav. de orat. miscell. 62. p. 3. Hojed. p. 1. c. 10. n. 22. & aliis pluribus, quos citant, ajunt, id iudicis arbitrio relinquendum, dum hujus arbitrio relinquuntur ea, quã à jure non sunt definita, &

certa sub regula comprehendendi nequeunt. Cujus etiam arbitrio relinquuntur, quod tenue, quod magnum dicatur beneficium, Menoch. de arb. casu 216. uti & quis dives, quis pauper. Bart. in l. si constanter. n. 14. & AA. communiter. ff. solut. matrim. Gonz. n. 136. ait etiam Gonz. gl. 15. n. 39. quantum ad honestam sustentationem opus sit, ex personarum qualitate, & locorum diversitate unusquisque sibi iudex erit, advertens, quod Deum fallere non possit.

3. Porro pro hoc arbitrio sano formando tam à iudice, quã à seipso, attendendã circumstantiã primò personã (quod enim respectu unius dicitur magnum, respectu alterius dicitur parvum, ut Menoch. de arb. casu 216. Paris. n. 148. Et alimenta constituenda secundum qualitatem personã l. 1. §. mulier. & l. habitatio. §. servus. ff. de ventre in poss. mittend. Paris. n. 149.) num ea sit nobilis vel illustris. Azor p. 2. l. 6. c. 10. q. 9. Paris. nu. 150. juxta Abb. in c. cum aded. de rescript. Tiraq. de nobilitate. c. 10. nu. 141. Nobiles enim sunt majoribus beneficiis honestandi. c. de multa. de prob. Paris. n. 151. citans Cassan. in Catal. glor. mundi p. 8. considerat. 39. si eximia literaturã; quia Ecclesia eget viris literatis, ut AA. communiter in c. cum in cunctis. de Elect. Paris. n. 150. Azor l. 6. num ea sit firmã vel imbecillis valetudinis. Si in Ecclesiam multa merita contulit. Azor. l. 6. Paris. l. 6. n. 146. & alii passim. Num persona augetur dignitate; si enim hac augetur, debent etiam alimenta augeri. Paris. n. 151. ex Gozadin cons. 95. n. 4.

4. Secundò: Ecclesiã, ut si beneficium sit in Ecclesia celebri, insigni, vel illustri. Azor. l. 6.

5. Tertio: Qualitatis ipsius beneficii; siquidem beneficiato simplici minus designari debet, quã Canonico, Canonico minùs, quã dignitati &c. Castrop. l. 6.

6. Quarto: Loci, num beneficium sit in urbe vel oppido minùs celebri. Azor l. 6. num sit in provincia vel regione, ubi major vel minor alimentorum caritas. Azor l. 6. Paris. n. 153. Attendenda etiam in hoc consuetudo patriã. Paris. n. 152. citans Menoch. de arb. casu 216. n. 14. quin & consuetudo familiã, ut idem Paris. n. 151. citans C. Paris. conf. 98. vol. 2. Porro victus nomine intelligitur omne id, quo beneficiatus eget ad se & familiam suam sustentandam, cujusmodi sunt, ciibus, vestitus, habitatio; quin & ea, quã ad morbos curandos sunt necessaria. Azor loc. cit. Et sub honesta sustentatione sui comprehenditur etiam sustentatio familiã suã sub nomine autem familiã veniunt famuli, parentes, fratres, sorores egenes; item filii, si quos habet beneficiatus, legitimis imò & si spurios habet; quia & his ex æquitate Canonica debentur alimenta. Item nepotes, aliique consanguinei egenes. Item equi, quos alii similes beneficiati timorati alunt. Item elemosinã eã, & hospitalitates, quas alii similes præstant, quia sine his decenter sustentari nequit. Azor l. 6. c. 10. q. 8. Castrop. cit. n. 14.

7. Illud & hic observandum, beneficium illud non dici ad congruam sustentationem sufficere, ex quo tantum habet, ut non cogatur mendicare; hæc enim duo valdè differunt: posse ex beneficio vivere: & posse ex eo vivere decenter. Paris. loc. cit. n. 154. juxta Gl. in c. 2. de statu regular. in 6. v. penuria. Unde & solvitur illud, quod aliqui ex hæc dictis malè inferunt; nempe, si plus requiratur ad sustentationem nobilis vel literati, quã ignobilis, non